

INFORMACIJA O IZVJEŠTAJU O RADU INOVACIONO-PREDUZETNIČKOG CENTRA “TEHNOPOLIS” - NIKŠIĆ ZA 2020. GODINU

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU INOVACIONO - PREDUZETNIČKI CENTAR “TEHNOPOLIS” - NIKŠIĆ U PERIODU 01. JANUAR 2020. GODINE - 31. DECEMBAR 2020. GODINE S PRIJEDLOGOM PROGRAMA RADA INOVACIONO -PREDUZETNIČKOG CENTRA “TEHNOPOLIS” – NIKŠIĆ” SA FINANSIJSKIM PLANOM ZA 2021. GODINU

UVOD

Programom rada Vlade Crne Gore za 2021. godinu, u okviru Ključnog prioriteta 4. *Obrazovanje i društvo zasnovano na znanju*, kojim se sažima sveobuhvatan društveni i ekonomski razvoj zasnovan na inovacijama i jakoj naučnoistraživačkoj djelatnosti, utvrđena je obaveza Ministarstva ekonomskog razvoja da u II kvartalu pripremi Informaciju o izvještaju o radu Inovaciono – preduzetničkog centra “Tehnopolis” – Nikšić za 2020. godinu, s Programom rada za 2021. godinu.

U skladu sa Odlukom o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću Inovaciono preduzetnički centar “Tehnopolis” – Nikšić (“Službeni list Crne Gore”, br. 030/13 od 28.06.2013, 047/13 od 08.10.2013, 080/15 od 31.12.2015) član 7, Osnivač usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaj o poslovanju Društva i daje saglasnost na godišnji program rada i finansijski plan Društva.

Na sjednici Vlade Crne Gore, od 27. decembra 2012. godine, usvojen je Strateški plan uspostavljanja prvog Naučno-tehnološkog parka (NTP) u Crnoj Gori, izrađen na osnovu Studije izvodljivosti za uspostavljanje NTP, koju je Vlada usvojila na sjednici od 29. septembra 2011. godine.

U skladu sa Strateškim planom za uspostavljanje NTP-a pristupilo se implementaciji prvog impulsnog centra u Nikšiću. S tim u vezi, Vlada Crne Gore je na sjednici od 06. juna 2013. godine, donijela Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću Inovaciono preduzetničkog centra “Tehnopolis” - Nikšić, kao i Statut Društva. Registracija “Tehnopolisa” u Centralni registar privrednih subjekata – CRPS izvršena je 11. septembra 2014. godine i od tog datuma je počeo sa radom u privremenim poslovnim prostorijama koje je obezbijedila Opština Nikšić.

Građevinski radovi na poslovnoj zgradi IPC “Tehnopolis” su završeni u avgustu 2016. godine, čime su stvoreni uslovi za pružanje pune podrške preduzetnicima, preduzećima, inovatorima kao i naučnicima i na taj način je zaokružena infrastruktura koja je potrebna za obavljanje osnovne djelatnosti Društva. “Tehnopolis” je zvanično otvoren 17. septembra 2016. godine.

PREGLED REALIZOVANIH AKTIVNOSTI U 2020. GODINI

1. Infrastruktura Inovaciono – preduzetničkog centra “Tehnopolis”

Objekat u kojem je tokom 2020. godine djelovao „Tehnopolis“ u vlasništvu je Vlade Crne Gore i zvanično je otvoren 17.09.2016. godine. Objekat raspolaže modernim i funkcionalnim prostorom bruto površine cca 2000 m² koji uključuje prostor za smještaj stanara, mikro, malih i srednjih preduzeća, razvoj novih kompanija, biotehnološku laboratoriju i laboratoriju za

industrijski dizajn, data centar, sale za sastanke, multimedijalnu salu, kafe i Coworking prostor Code Hub. Objekat „Tehnopolisa“ projektovan je, sa vizuelnog i funkcionalnog aspekta, po najvišim evropskim standardima i stoga predstavlja reprezentativan razvojni centar Opštine Nikšić.

Coworking prostor zauzima površinu od 200m² i ima 30 mjesta za rad, dok mu je puni kapacitet 70 mjesta. U sklopu Code Hub-a nalaze se i kabine za skype sastanke, soba za relaksaciju i kuhinja koja je na raspolaganju svim korisnicima zajedničkog prostora.

Tokom 2020. godine je opremljena Biotehnoška laboratorija – BioLab, u ukupnoj površini od 75.14 m², koja uključuje pet prostorija koje su predviđene za sprovođenje laboratorijskih aktivnosti. Pored nje, opremljene su i laboratorija za industrijski dizajn – TechLab u ukupnoj površini od 87,38 m², kao i DATA centar površine 38,14 m.

2. Biznis inkubator IPC „Tehnopolis“

Osnovni cilj biznis inkubatora IPC „Tehnopolis“ je razvoj inovativnog preduzetništva, modernizacija i unaprjeđenje konkurentnosti privrede, kreiranje novih znanja, razvoja i primjene inovacija proizvoda i procesa, upotreba inovativnih tehnologija, uvođenje novih poslovnih modela, kao i razvoj kapaciteta potrebnih za podršku navedenim aktivnostima.

U toku 2020. godine, biznis inkubator IPC „Tehnopolis“ je pružio podršku za 26 stanara u cilju razvoja i unaprjeđenja njihovih poslovnih ideja. Ukupan broj novih stanara bio je 16, od kojih je njih 9 dobilo podršku nakon završetka relevantnih programa podrške, njih 6 kroz redovni rad biznis inkubatora, a pružena je podrška 1 inovatoru u cilju izrade prototipa za potrebe razvoja inovacije za koju je pokrenut postupak zaštite prava intelektualne svojine.

Takođe, kroz programe podrške koje je IPC „Tehnopolis“ samostalno ili sa partnerima implementirao u toku 2020.godine, pružena je podrška za 69 razvojnih timova, startapa ili mikro preduzeća u cilju razvoja njihovih inovativnih preduzetničkih ideja.

Pored navedene redovne podrške biznis inkubatora, IPC „Tehnopolis“ je u toku 2020. godine razvio i implementirao 2 specifična i ciljana programa podrške razvoju inovativnih preduzetničkih ideja:

1. Prvi program predakceleracije u Crnoj Gori – BoostMeUp

Kroz BoostMeUp program podršku je dobio 41 razvojni tim sa inovativnim idejama od čega je 19 timova odabrano da u okviru Bootcamp programa prezentuje svoje ideje i radi sa predstavnicima konzorcijuma projektnih partnera i međunarodnim, regionalnim i nacionalnim mentorima. Kada je u pitanju oblast djelovanja timova, u pitanju su:

- Poljoprivreda i ICT - 5 timova (Seljak.me, Okusi prirodu, Orhis, Solar Villager, Wineroom);
- Energetika i ICT – 3 tima (Pločasti vjetrogenerator za autoput i urbane sredine, Sunrocket solar cooker, Smart Switch Company);
- Saobraćaj i ICT – 3 tima (Light4Life, Bike-Smart Parking System, Autonomous Road Safety Signs);
- Sport i ICT – 2 tima (SportOnMap, Innat);
- Turizam i ICT – 2 tima (Hey Traveler, FU Tourist Go);
- ICT i prodaja – 2 tima (Manuartura, Realitico);
- Kreativna industrija i ICT – 1 tim (Zahn265);
- Psihologija i ICT – 1 tim (Flourish).

2. RISE – Regionalni inkubator za socijalne preduzetnike

Cilj RISE-a je unaprjeđivanje ekosistema socijalnog preduzetništva Zapadnog Balkana i omogućavanje mladim ljudima da razviju inovativna društvena rješenja čime doprinose pomirenju i saradnji u regionu. Kroz RISE program je podržano 28 razvojnih timova sa inovativnim idejama iz oblasti socijalnog preduzetništva, od čega je 8 timova odabrano da u okviru prve faze programa prezentuje svoje ideje i radi sa predstavnicima konzorcijuma projektnih partnera i međunarodnim, regionalnim i nacionalnim mentorima.

Kada je u pitanju segment unapređenja znanja i vještina u preduzetničkom ekosistemu u Crnoj Gori u skladu sa prepoznatim potrebama kroz organizaciju različitih edukativno-promotivnih formata događaja, IPC „Tehnopolis“ je u toku 2020. godine sproveo preko 100 edukativnih i promotivnih događaja poput grupnih i individualnih mentorskih sesija, treninga, radionica, obuka, meet up-ova, konsultacija i dr.

3. Projekti Inovaciono – preduzetničkog centra “Tehnopolis”

U toku 2020. godine IPC „Tehnopolis“ je implementirao 19 donatorskih projekata:

1. Cooperation for Development of Cross Border Business Environment Enhanced (2CODE);
2. Crown of entrepreneurial ideas for success (CROWN);
3. Cross-border Open innovation Bioeconomy network (Green CBC);
4. Innovative technologies for stronger businesses and improved business environment (iNnovaNet);
5. Strengthening and empowering of cross border innovation networks through Fertilization Innovation Labs in Agro-food for improving the connection between research and SMEs (FILA);
6. Business Registry Empowerment (BRE);
7. Biodiversity and Tourism Strategy to protect cetaceans (BioTourS);
8. Agricultural Waste as Sustainable 0 km building Material (AWeS0Me);
9. Strengthening Key Aerospace technology for smart transport monitoring systems (SkEye);
10. Integrated capacity building and training programme for DANUBE area labour and business support organisations, local industry and entrepreneurs to enter innovative transnational value CHAINS as PEER-level collaboration partners (DanubePeerChains);
11. City Storage and Sector Coupling Lab (CSSC Lab);
12. Mediterranean Innovation Alliance for sustainable blue economy (BLUEBIOMED);
13. BLUE GROWTH SMART ADRIATIC IONIAN S3 (BLUEAIR);
14. Vitalising ICT Relevance in agricultural learning (VIRAL);
15. Sustainable development of BLUE economies through higher education and innovation in Western Balkan Countries (BLUEWBC);
16. GIZ – Jačanje startup ekosistema u regionu Zapadnog Balkana;
17. Regionalni inkubator za mlade preduzetnike (RISE);
18. Pred-akceleracijski program za inovativne startupove (BoostMeUp);
19. „UhuraContract Intelligence Platform – UHURA (Uhura – inteligentna platforma za obradu ugovora)”.

Navedeni projekti su finansirani kroz programe:

- Interreg IPA CBC Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora (2CODE, CROWN, GreenCBC, iNnovaNET);
- Interreg IPA CBC Italija - Albanija - Crna Gora (FILA, BRE, BioTourS, AWeS0Me, SkEye)
- Dunavski transnacionalni program (DanubePeerChains, CSSC Lab);
- Interreg Mediteranski program transnacionalne saradnje (BLUE BIO MED);
- Interreg V-B Jadransko-jonski transnacionalni program (ADRION) (BLUEAIR);
- Erasmus + program (VIRAL, BlueWBC);
- Ministarstvo nauke Crne Gore (UHURA, BoosMeUp);
- Regionalna kancelarija za saradnju sa mladima RYCO, Goupe SOS Pulse, Franco-German Youth office, Omladinska mreža jugoistočne Evrope (SEEYN) i Institut Francais (RISE);
- GIZ (Balkan Hubs).

U toku 2020. godine, uspješno su završena 2 projekta, i to:

1. Strengthening and empowering of cross border innovation networks through Fertilization Innovation Labs in Agro-food for improving the connection between research and SMEs (FILA);
2. Pred-akceleracijski program za inovativne startapove (BoostMeUp).

4. Ostale aktivnosti i kadrovska struktura IPC „Tehnopolis“

- **Podrška u borbi protiv virusa COVID – 19**

U cilju sprečavanja suzbijanja i prenošenja virusa COVID - 19, IPC „Tehnopolis“ je tokom 2020. godine sve upotrebljive kapacitete koji su relevantni za borbu protiv virusa stavio na raspolaganje Ministarstvu zdravlja i Institutu za javno zdravlje Crne Gore.

U tu svrhu, IPC „Tehnopolis“ je izrađivao zaštitne vizire, te je u tom procesu organizovao sve raspoložive kapacitete iz privatnog sektora, koji imaju 3D štampače i uvezao ih u jedan neformalan klaster koji je dao doprinos u izradi zaštitne opreme.

Od početka pandemije zaposleni IPC „Tehnopolis“ su u saradnji sa konzorcijumom i lokalnim partnerima proizveli ukupno 1,537 komada zaštitnih vizira, a preko partnera iz Srbije obezbijedeno je 9,500 komada nosača za vizire koje su zaposleni IPC „Tehnopolis“ izrađivali u periodu od nekoliko mjeseci, te obezbijedili ukupno 11,037 zaštitnih vizira.

- **Aktivnosti na uspostavljanju laboratorija u IPC „Tehnopolis“**

U cilju unaprjeđenja postojećih i razvoja novih usluga, IPC „Tehnopolis“ je nabavkom savremene opreme koja do sada nije bila dostupna na nacionalnom nivou razvio nove infrastrukturne segmente i to: **biotehnoško laboratoriju, laboratoriju za industrijski dizajn i data centar.**

Nabavka navedene opreme u iznosu od 817,924.00 eura je obezbijedena kroz ugovor o snabdijevanju „Unaprjeđenje infrastruktura vezanih za istraživanje i inovacije koje se mogu koristiti za podršku razvoju malih i srednjih preduzeća – EuropeAid/140317/IH/SUP/ME“ finansiranog od strane Evropske Unije kroz komponentu IPA 2016.

- **Kadrovska struktura IPC „Tehnopolis“**

Na dan 31. decembar 2020. godine IPC „Tehnopolis“ imao 24 zaposlena lica. Sedamnaest zaposlenih je sa visokom stručnom spremom, a preostalih sedam posjeduju srednju stručnu spremu. Od ukupnog broja zaposlenih petnaest je žena i devet muškaraca.

5. Program rada i finansijski plan IPC „Tehnopolis“ za 2021. godinu

Programa rada i finansijski plan Inovaciono–preduzetničkog centra “Tehnopolis” Nikšić za 2021. godinu je usklađen sa Prijedlogom Zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu, u okviru kojeg je Ministarstvo ekonomskog razvoja za IPC „Tehnopolis“ opredijelilo iznos od 90.000,00 eura.

U toku je ispitni postupak o utvrđivanju usklađenosti državne pomoći dodijeljene Društvu sa ograničenom odgovornošću Inovaciono-preduzetnički centar „Tehnopolis“ - Nikšić sa Zakonom o kontroli državne pomoći, koji je pokrenula Agencija za zaštitu konkurencije, od čijeg će ishoda zavisiti dalje postupanje po ovom osnovu.

U prilogu Informacije su: Izvještaj o poslovanju Društva sa ograničenom odgovornošću Inovaciono - preduzetnički centar “Tehnopolis” - Nikšić u periodu 01. januar 2020. godine - 31. decembar 2020. godine; Prijedlog programa rada Inovaciono-preduzetničkog centra „Tehnopolis“ – Nikšić sa finansijskim planom za 2021. godinu.

Polazeći od navedenog, predlažemo da Vlada donese sljedeće:

ZAKLJUČKE

- 1. Vlada je usvojila je Informaciju o izvještaju o radu Društva sa ograničenom odgovornošću Inovaciono – preduzetničkog centra “Tehnopolis” – Nikšić za 2020. godinu;**
- 2. Vlada je usvojila Izvještaj o poslovanju Društva sa ograničenom odgovornošću Inovaciono - preduzetnički centar “Tehnopolis” - Nikšić u periodu 01. januar 2020. godine - 31. decembar 2020. godine;**
- 3. Vlada je dala saglasnost na Program rada Društva sa ograničenom odgovornošću Inovaciono-preduzetničkog centra “Tehnopolis” – Nikšić sa finansijskim planom za 2021. godinu.**

Tehnopolis

Inovaciono Preduzetnički Centar

PROGRAM RADA INOVACIONO PREDUZETNIČKOG CENTRA TEHNOPOLIS SA FINANSIJSKIM PLANOM ZA 2021. GODINU

NIKŠIĆ
mart 2021.

Sadržaj

OPŠTE INFORMACIJE.....	3
1. MISIJA, VIZIJA I CILJEVI ORGANIZACIJE.....	4
1.1 Misija i vizija – korporativna.....	4
1.2 Ciljevi – srednji rok.....	4
1.3 Ciljevi – kratak rok.....	5
1.4 Usklađenost ciljeva sa specifičnim dokumentima / strategijama razvoja.....	5
2. ORGANIZACIJA.....	6
2.1 Struktura i način organizacije, kapaciteti i upravljanje procesima.....	6
3. USLUGE.....	6
3.1 Vrste i broj programa podrške korisnicima / stanarima.....	6
3.2 Saradnja sa akademskom zajednicom.....	7
3.3 Saradnja sa poslovnom zajednicom.....	8
3.4 Infrastrukturna podrška i dostupnost stanarima.....	8
3.5 Međunarodna saradnja u cilju pružanja podrške korisnicima / stanarima.....	9
4. PLAN RAZVOJA INFRASTRUKTURNIH SEGMENTA (LABORATORIJA) U 2021.....	10
4.1 Uvod.....	10
4.2 Laboratorija za industrijski dizajn TechLab Tehnopolis.....	10
4.3 Biotehnoološka laboratorija BioLab Tehnopolis.....	11
4.4 Data centar Tehnopolis.....	12
5. INDIKATORI POSLOVANJA IPC TEHNOPOLIS ZA 2021. GODINU.....	13
Plan aktivnosti za prvih šest mjeseci 2021. godine.....	14
Plan aktivnosti za drugih šest mjeseci 2021. godine.....	15
Finansijski plan za 2021. godinu.....	16

**PROGRAM RADA INOVACIONO PREDUZETNIČKOG CENTRA
TEHNOPOLIS SA FINANSIJSKIM PLANOM ZA 2021. GODINU**

OPŠTE INFORMACIJE

Naziv pravnog lica	<i>Inovaciono preduzetnički centar Tehnopolis Nikšić</i>
Rukovodilac /direktor	<i>Ratko Bataković</i>
PIB	<i>03009645</i>
Adresa sjedišta	<i>Radoja Dakića bb, 81400 Nikšić, Crna Gora</i>
Klasifikacija pretežne djelatnosti (po CRPS-u)	<i>7022 – konsultantske aktivnosti u vezi s poslovanjem i drugim upravljanjem</i>
Kontakt osoba	<i>Vanja Zorić Šundić</i>
Telefon	<i>+382 40 280 431</i>
Zvanična e - mail adresa	<i>office@tehnopolis.me</i>
Web adresa subjekta	<i>www.tehnopolis.me</i>
Vrsta subjekta inovacione infrastrukture	☐ <i>Naučno tehnološki park</i> ☒ <i>Inovaciono preduzetnički centar</i> ☐ <i>Poslovno tehnološki inkubator</i> ☐ <i>Centar za transfer tehnologija</i> ☐ <i>Klaster</i> ☐ <i>Drugi subjekti inovacione infrastrukture</i>

1. MISIJA, VIZIJA I CILJEVI ORGANIZACIJE

1.1 Misija i vizija – korporativna

Misija

Podrška unapređenju nacionalnog inovacionog i preduzetničkog sistema u Crnoj Gori kroz sprovođenje skupa aktivnosti čija realizacija će razviti i unaprijediti inovacione kapacitete i inovacionu infrastrukturu za potrebe ukupnog održivog ekonomskog razvoja Crne Gore.

Vizija

Međunarodno prepoznatljiv i kredibilan centar inovacione djelatnosti u Crnoj Gori koji vrši aktivnosti razvoja inovativnog preduzetništva, modernizaciju i unapređenje konkurentnosti privrede, kreiranja novih znanja, razvoja i primjene inovacija proizvoda i procesa, upotrebe inovativnih tehnologija, uvođenja novih poslovnih modela, kao i razvoj kapaciteta i infrastrukture potrebne za podršku navedenim aktivnostima.

1.2 Ciljevi – srednji rok

- *Kreiranje novih i jačanje konkurentnosti postojećih crnogorskih preduzeća kroz razvoj inovativnih tržišno-orjentisanih proizvoda, usluga i tehnologija koji imaju veliki potencijal za komercijalizaciju i tržišnu primjenu;*
- *Podrška prenosu inovativnih ideja iz naučnoistraživačkih ustanova na tržište, kroz saradnju sa partnerima iz privrede ili kroz otvaranje novih preduzeća/spin-off kompanija u Crnoj Gori;*
- *Jačanje inovativnog potencijala preduzeća i njihove prepoznatljivosti u sistemu inovacija;*
- *Stimulisanje tehnoloških inovacija i podsticanje komercijalizacije, odnosno primjene inovativnih ideja i tehnologija na tržištu;*
- *Saradnja sa crnogorskom naučnom i privrednom dijasporom u cilju stvaranja uslova za strateško povezivanje i reintegraciju u domaću zajednicu;*
- *Podsticanje transfera znanja i tehnologija u saradnji sa domaćim i međunarodnim partnerima iz naučnoistraživačkog i privrednog sektora.*

1.3 Ciljevi – kratak rok

- *Aktivacija i promocija inovativnog preduzetničkog potencijala sa fokusom na univerzitete i razvoj preduzetničke kulture u Crnoj Gori kroz realizaciju edukativno-motivacionih i promotivnih događaja iz oblasti preduzetništva i inovacija koristeći model javno-privatnog partnerstva sa ključnim nacionalnim i regionalnim kompanijama i startupovima i nacionalnim IT klasterom;*
- *Unaprijeđenje kapaciteta crnogorskog inovativnog ekosistema u dijelu znanja i vještina iz oblasti poslovnog razvoja, razvoja tehnologije, zaštite prava intelektualne svojine, alternativnog finansiranja i pristupa kapitalu i drugih relevantnih tema od značaja za razvoj inovativne poslovne zajednice u Crnoj Gori;*
- *Stimulisanje razvoja inovacija kroz preduzetništvo, kreiranje novih vrijednosti preduzetničke kulture u Crnoj Gori i pristup regionalnim i međunarodnim tržištima za inovativne i preduzetničke projekte;*
- *Poboljšanje uslova za finansiranje i pristup kapitalu za inovativne i preduzetničke ideje i startup projekte iz Crne Gore kroz privlačenje sredstava iz dostupnih međunarodnih fondova, pružanje direktne finansijske podrške, prezentaciju ideja i projekata investitorima, biznis anđelima iz zemlje i regiona.*

1.4 Usklađenost ciljeva sa specifičnim dokumentima/strategijama razvoja

Ciljevi su usklađeni sa sledećim specifičnim dokumentima i strategijama razvoja:

1. Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine, a posebno u vezi sa strateškim ciljem 2.5 Stimulisati zaposlenost i socijalnu inkluziju i to podmjerom 2.5.1.2 kojom je definisano "Promovisanje razvojno orijentisane politike koje podržavaju produktivne aktivnosti, otvaranje dostojanstvenih radnih mjesta, preduzetništvo, kreativnost i inovativnost i podsticanje formalizacije i rasta mikro, malih i srednjih preduzeća, između ostalog i kroz pristup finansijskim uslugama", kao i definisanih ekonomskih resursa u oblasti Preduzetništva i MSP koji se odnose na poboljšanje poslovnog ambijenta za razvoj preduzetništva i MSP u Crnoj Gori, koji i dalje ima veliki broj biznis barijera poput: legislativnih, administrativnih, pristupa finansijama za startapove, promocije, edukacija, usvajanja novih znanja i vještina, podrške inovacijama itd;

2. Strategija inovativne djelatnosti 2016-2020, i to strateški cilj I - "Povećanje kapaciteta za inovacije i tehnološki razvoj Crne Gore", Prioritet 2: Unapređenje infrastrukture za podršku inovacijama i tehnološkom razvoju i Prioritet 3: Jačanje ljudskih resursa za inovacije i tehnološki razvoj, kojim se definiše niz mjera u cilju povezivanja visokog obrazovanja i privrede, uspostavljanja modela cjeloživotnog učenja i podizanja preduzetničko-inovativnog karaktera obrazovanja. Program je takođe u direktnoj vezi sa strateškim ciljem III: "Jačanje potencijala za inovacije u privrednom sektoru", Prioritet 8: Jačanje inovacionog potencijala MSP i njihove prepoznatljivosti u sistemu inovacija, kojim se definiše uspjeh inovativne ideje, njene komercijalizacije i finansiranja kroz instrument ulaganja u kapital posebno za „startap“ i brzorastuća MSP;

3. Strategija naučnoistraživačke djelatnosti (2017-2021) i to strateški cilj 5.3 "Jačanje sinergije između nauke i ekonomije" kojim su definisani prioriteti unapređenja mehanizama 7 za transfer tehnologije, kreiranja povoljnijeg ambijenta za inovativno preduzetništvo, kao i finansijske podrška istraživačkim i inovativnim aktivnostima i preduzetništvu;

4. Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća (2018-2022), i to operativnim ciljem 4 - "Unapređenje inovativnosti MSP" kojim je definisano niz mjera: Mjera 1. "Unapređenje infrastrukture za podršku inovacijama i tehnološkom razvoju"; Mjera 2. "Unapređenje podrške za inovativna preduzeća i jačanje njihovog potencijala za inovacije"; Mjera 3. "Pružanje podrške za bolje korišćenje sredstava iz EU programa za istraživanje, razvoj i inovacije"; Mjera 4. "Jačanje svijesti MMSP o značaju inovacija"; kao i operativnim ciljem 7 - "Digitalna transformacija biznisa" kojim su definisane mjere za promociju i obezbjeđenje savjetodavne podrške za unapređenje biznisa primjenom digitalizacije i promociju primjene e-trgovine u poslovanju MMSP;

5. Smjernice Strategije pametne specijalizacije (2018-2024) kojom se identifikuju osnovni zajednički ciljevi razvojnih politika, determinisani interesima vezanim za istraživačku i inovativnu djelatnost, poput jačanja saradnje akademskog i privrednog sektora i podrške inovativnim aktivnostima u privatnom sektoru sa posebnim naglaskom na razvoju inkubatora i akceleratora, kako bi se omogućilo lakše osnivanje startap i spinof preduzeća.

2. ORGANIZACIJA

2.1 Struktura i način organizacije, kapaciteti i upravljanje procesima

Inovaciono preduzetnički centar Tehnopolis predstavlja neprofitno privredno društvo sa ograničenom odgovornošću kome je osnivač i 100% vlasnik Vlade Crne Gore. Koordinaciju rada IPC Tehnopolis vrši petočlani Odbor direktora sastavljen od predstavnika osnivača i ključnih strateških partnera.

Rad IPC Tehnopolis je organizovan kroz rad 3 Centra – Centra za razvoj preduzetništva i upravljanje projektima, Centra za programske aktivnosti istraživanje i razvoj i Centra za podršku poslovanju.

Poslovni model IPC Tehnopolis je diversifikovan a izvori finansiranja su sledeći: projekti finansirani iz fondova Evropske unije i nacionalni projekti (72%), javni izvori (18%), prihodi od sopstvene djelatnosti (10%).

IPC Tehnopolis raspolaže sa 2000m² prostornih kapaciteta sa sljedećom infrastrukturom: kancelarijski prostor, Laboratorija za industrijski dizajn - Techlab, Biotehnološka laboratorija – Biolab, Data centar, FILA inovativna laboratorija, Coworking prostor Code Hub Nikšić, multimedijalna sala, sala za sastanke, učionice.

IPC Tehnopolis zapošljava 25 mladih osoba koje predstavljaju profesionalan kadar sa međunarodnim i nacionalnim iskustvom. Prosjek godina zaposlenih u IPC Tehnopolis je 33 godine. Od ukupnog broja zaposlenih 75% su žene koje između ostalog pokrivaju i dio rukovodećih pozicija.

Već 2018. godine u izvještaju Evropske komisije o napretku naše zemlje u evropskim integracijama u dijelu izvještaja koji se odnosi na inovativne djelatnosti Evropska komisija Tehnopolis ocjenjuje kao "fully operational".

IPC Tehnopolis je pozicioniran na tržištu kao ključni akter u oblasti razvoja inovacija i preduzetništva u Crnoj Gori uz posjedovanje karakterističnog vizuala sa dominantnom plavom bojom i uz prepoznatljivi slogan „Partner vašem razvoju“. Svi navedeni elementi su inkorporirani u sve materijale koji se koriste u internoj i eksternoj komunikaciji IPC Tehnopolis. Dodatno, IPC Tehnopolis je na teritoriji zapadnog Balkana i Evropske unije prepoznat kao pouzdan i respektabilan partner kroz implementaciju preko 25 međunarodnih projekata sa mrežom od preko 150 partnerskih institucija.

U skladu sa nacionalnom regulativom i relevantnom regulativom u okviru projekata koje ko-finansira Evropska unija, IPC Tehnopolis ima sljedeće ugovorne odnose sa klijentima:

Ugovori o podršci biznis inkubatora uz pripadajuće anekse koji podrazumjeva ugovore o predinkubaciji, inkubaciji i virtuelnoj inkubaciji u zavisnosti od definisanog nivoa podrške. Zatim ugovori o poslovno tehničkoj saradnji sa spoljnim ekspertima i klijentima, ugovor o predakceleraciji za korisnike programa predakceleracije, Subsidy ugovor i partnerske ugovore za projekte kofinansirane od Evropske unije, ugovore o povjerljivosti podataka u slučaju razmjene povjerljivih podataka i informacija sa trećim licima i korisnicima.

3. USLUGE

3.1 Vrste i broj programa podrške korisnicima / stanarima

Aktivnosti i program podrške IPC Tehnopolis stanarima i korisnicima su podijeljene u 3 grupe:

- *Kreiranje novih i jačanje konkurentnosti postojećih crnogorskih preduzeća kroz rad biznis inkubatora i implementaciju svih definisanih nivoa podrške kao i kroz implementaciju specifičnih ciljanih programa podrške razvoju inovativnih preduzetničkih ideja;*
- *Unapređenje kapaciteta crnogorskog inovativnog ekosistema u dijelu znanja i vještina kroz organizaciju obuka i treninga;*
- *Aktivacija, promocija inovativnog preduzetničkog potencijala i izgradnja inovativnog ekosistema u Crnoj Gori kroz organizaciju promotivno edukativnih događaja.*

U dijelu kreiranja novih i jačanje konkurentnosti postojećih crnogorskih preduzeća biznis inkubator u prvim koracima pruža sve neophodne informacije za osnivanje ili razvoj biznisa i služi kao svojevrsna info tačka u procesu razvoja inovativne preduzetničke ideje. U narednom koraku, za sve aplikante koji ispune potrebne definisane uslove dostupna su 4 modela podrške i to: predinkubacija, inkubacija, virtuelna inkubacija i podrška po komercijalnim uslovima. Navedena podrška podrazumjeva neophodnu infrastrukturnu, konsultantsku, mentorsku podršku, podršku kroz izgradnju znanja i vještina uz umrežavanje na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou, a u skladu sa prepoznatim potrebama stanara definisanu kroz relevantne planove razvoja svakog stanara i pripadajuće akcione planove sa gantogramima aktivnosti. Posebno je važno istaći da je stanarima u dijelu infrastrukturne podrške pored kancelarijskog prostora dostupna podrška laboratorije za industrijski dizajn – TechLab, bio-tehnološke laboratorije BioLab, Data centra, coworking prostora Code Hub Nikšić te FILA inovativne laboratorije za oblast pametne poljoprivrede. Navedena podrška je dostupna stanarima potpuno besplatno ili pod subvencioniranim uslovima.

Pored rada biznis inkubatora, IPC Tehnopolis samostalno ili u partnerstvu sa nacionalnim i međunarodnim partnerima radi na razvoju i implementaciji specifičnih programa podrške poput programa predakceleracije BoostMeUp, RISE programa razvoja socijalnog preduzetništva ili EU4TECH Proof of concept programa. Posebno važan segment u u dijelu kreiranja novih i jačanje konkurentnosti postojećih crnogorskih preduzeća predstavlja izazov poboljšanje uslova za finansiranje i pristup kapitalu za inovativne i preduzetničke ideje i startup projekte iz Crne Gore. U ovoj oblasti IPC Tehnopolis je kroz privlačenje sredstava iz dostupnih međunarodnih fondova pružio značajne mogućnosti za privlačenje kapitala i alternativnih izvora finansiranja i prezentaciju ideja i projekata investitorima, biznis anđelima iz zemlje i regiona. Konkretno, kroz projekat CROWN koji je finansiran kroz program prekogranične saradnje IPA CBC Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora biće razvijene i plasirane na globalne crowdfunding platforme (Kickstarter, Indiegogo) 3 crowdfunding kampanje iz Crne Gore u cilju validacije navedenih proizvoda i usluga i alternativnog finansiranja razvoja navedenih proizvoda ili usluga.

U dijelu unapređenja kapaciteta crnogorskog inovativnog ekosistema IPC Tehnopolis je organizovao 4 ciklusa obuka sa ukupno 33 obuke na 19 različitih tema i sa 452 polaznika. Teme obuka su definisane kroz participativni proces prepoznavanja potreba ciljne grupe te u skladu sa prepoznatim strateškim prioritetima na nacionalnom nivou u dijelu deficitarnih vještina i zanimanja potrebnih za dalji održivi razvoj inovativnog ekosistema i ekonomije u Crnoj Gori.

U dijelu aktivacija, promocija inovativnog preduzetničkog potencijala i izgradnje inovativnog ekosistema u Crnoj Gori IPC Tehnopolis organizuje veliki broj različitih formata događaja od interno kreiranih i brendiranih formata poput Code on meet-upova, Smart Trio Business foruma, Starting up in Nikšić meet-upova, događaja sa globalnim licencama poput FuckUp Nights, hakatona (HakaTON - prvi mejkerski hakaton u Crnoj Gori).

3.2 Saradnja sa akademskom zajednicom

Saradnja sa akademskom zajednicom predstavlja posebno važan segment u ukupnom radu i razvoju usluga i aktivnosti podrške IPC Tehnopolis.

Trenutno, IPC Tehnopolis ima uspostavljenu formalnu saradnju kroz relevantne ugovore i memorandume o saradnji sa preko 50 univerziteta, uključujući 2 ključna univerziteta iz Crne Gore – Univerzitet Crne Gore i Univerzitet Donja Gorica, preko 30 univerziteta iz regiona uključujući Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Novom Sadu, Sveučilište Zadar, Sveučilište Rijeka, Sveučilište Split, Univerzitet Banjaluka, Sveučilište Mostar, Univerzitet u Tirani, ali i preko 20 evropskih univerziteta poput Norwegian University of Science and Technology Vilnius Gediminas Technical University, Wageningen University, Univerzitet Maribor, University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine of București.

Navedena saradnja se ogleda u implementaciji međunarodnih projekata dominantno u okviru Erasmus + programa podrške i saradnje akademske i neakademske zajednice, transferu znanja i praksi u dijelu razvoja infrastrukturnih segmenata IPC Tehnopolis ali i navedenih akademskih institucija, saradnji na implementaciji programa izgradnje preduzetničkih vještina studenata navedenih univerziteta kroz organizaciju različitih edukativnih i promotivnih aktivnosti ali i kroz organizaciju specifičnih formata događaja poput hakatona.

3.3 Saradnja sa poslovnom zajednicom

Saradnja sa poslovnom zajednicom predstavlja jedan od ključnih segmenata u ukupnom radu i razvoju usluga i aktivnosti podrške IPC Tehnopolis.

Saradnja sa poslovnom zajednicom se u najvećem procentu odnosi na rad biznis inkubatora. Kroz rad biznis inkubatora je u prethodne 4 godine podržano preko 100 preduzeća i preko 50 inicijativa za osnivanje preduzeća u dijelu pružanja relevantnih informacija ili aktivnosti podrške uz podršku relevantnih infrastrukturnih segmenata.

Posebno važan dio podrške u dijelu unapređenja konkurentnosti sektora MSP u Crnoj Gori jeste podrška koju pružaju infrastrukturni segmenti IPC Tehnopolis koji su opremljeni kroz podršku Evropske unije Crnoj Gori u okviru ugovora "Improvement of research and innovation related infrastructures that can be used in support for SMEs development" - EuropeAid/140317/IH/SUP/ME. Navedeni infrastrukturni segmenti imaju za cilj da unaprijede proces proizvodnje i kvalitet proizvoda i usluga postojećih proizvoda MSP iz Crne Gore, razvoj novih inovativnih proizvoda i usluga uz usvajanje i korišćenje savremenih tehnologija i digitalizaciju procesa poslovanja.

Sa dijelom stanara iz poslovnog sektora IPC Tehnopolis je razvio više projekata koji imaju za cilj razvoj tehnoloških i netehnoloških inovacija u cilju unapređenja konkurentnosti navedenih poslovnih subjekata ili u dijelu razvoja novih inovativnih proizvoda ili usluga namijenjenih izvoznim globalnim tržištima poput inovativnog projekta sa startup kompanijom Uhura Solutions.

U dijelu saradnje u poslovnom sektoru u oblasti razvoja inovacija i rješavanja problema sa kojima se susreću MSP u Crnoj Gori, IPC Tehnopolis zajedno sa partnerima radi na implementaciji posebnog formata događaja – hakatona, koji imaju za cilj da okupe istraživačke i razvojne timove koji imaju cilj da riješe definisane probleme i izazove MSP kroz predlaganja hardverskih ili softverskih rješenja za rješavanje navedenih problema ili prevazilaženje definisanih izazova.

Na kraju, IPC Tehnopolis stavlja poseban akcenat na unapređenje znanja zaposlenih u MSP prije svega u dijelu usvajanja znanja novih savremenih tehnologija. U prethodne 4 godine, preko 50 zaposlenih iz sektora MSP je prošlo relevantne obuke u organizaciji IPC Tehnopolis u dijelu 3D modelovanja i 3D štampe, digitalnog marketinga, alternativnog finansiranja, upravljanja projektnim ciklusom, itd.

Na samom kraju, IPC Tehnopolis je uspostavio Privredni klub koji predstavlja udruženje najuspješnijih MSP iz Crne Gore, bivših stanara biznis inkubatora IPC Tehnopolis i međunarodnih partnera sa ciljem pružanja podrške postojećim stanarima biznis inkubatora u dijelu razvoja njihovog poslovanja.

3.4 Infrastrukturna podrška i dostupnost stanarima

IPC Tehnopolis raspolaže sa 2000m² prostornih kapaciteta sa sljedećom infrastrukturom: kancelarijski prostori, Laboratorija za industrijski dizajn - Techlab, Biotehnološka laboratorija – Biolab, Data centar, FILA inovativna laboratorija, coworking prostor Code Hub Nikšić, multimedijalna sala, sala za sastanke, učionice.

Kada su u pitanju stanari biznis inkubatora IPC Tehnopolis i polaznici programa podrške IPC Tehnopolis, navedena infrastrukturalna podrška je dostupna potpuno besplatno ili pod značajno subvencioniranim uslovima. Navedena infrastrukturalna podrška je dostupna i svim zainteresovanim stranama iz Crne Gore i regiona pod komercijalnim uslovima.

Kada je u pitanju osnovna infrastrukturalna podrška, IPC Tehnopolis raspolaže sa 21 u potpunosti opremljenom kancelarijom kvadrature od 9.88 do 26.69 m², multimedijalnom salom površine 114.41 m² kapaciteta do 100 mjesta sa kabinama i opremom za simultani prevod, salom za sastanke površine 41.29 m² kapaciteta do 17 mjesta i učionicom površine 31.70 m² kapaciteta do 10 mjesta.

FILA inovativna laboratorija u oblasti pametne poljoprivrede predstavlja inovativno okruženje koje omogućuje saradnju među akterima inovacionih sistema, posebno između poslova i istraživanja, kako bi se poboljšao

pristup rezultatima istraživanja za preduzeća, posebno MSP, čime se stimuliše stvaranje inovativnih rješenja i inovativnog pokretanja i dalje ulaganje u inovacije.

Coworking prostor Code Hub-a u Nikšiću kapaciteta 30 mjesta namijenjen je stanarima biznis inkubatora, pojedincima i timovima s poslovnim idejama, startup-ovima, IT preduzećima i ekspertima, digitalnim nomadima, svim studentima, freelancerima, turistima i putnicima kojima je potreban prostor za rad, kao i svim osobama koje žele da ostvare poslovne kontakte, dobiju mentorsku podršku i postanu dio coworking zajednice.

O razvoju infrastrukturnih segmenata (laboratorija) detaljnije u poglavlju 4.

3.5 Međunarodna saradnja u cilju pružanja podrške korisnicima / stanarima

Međunarodna saradnja u cilju pružanja podrške stanarima i drugim korisnicima usluga IPC Tehnopolis se u najvećem obimu odnosi na razvoj i implementaciju međunarodnih projekata sa ciljem razvoja inovativnog preduzetništva, modernizacije i unapređenja konkurentnosti privrede, kreiranja novih znanja, razvoja i primjene inovacija proizvoda i procesa, upotrebe inovativnih tehnologija, uvođenja novih poslovnih modela, kao i razvoj kapaciteta i infrastrukture potrebne za podršku navedenim aktivnostima. IPC Tehnopolis je u prethodne 4 godine napravio posebno značajne rezultate u navedenom segmentu kroz razvoj i implementaciju ukupno 24 međunarodna projekta. Ukupna vrijednost navedenih projekata je 21.340.076,53 € dok je ukupan budžet IPC Tehnopolis u navedenim projektima 2.799.808,01 €. Većina projekata IPC Tehnopolis su kofinansirani od strane Evropske unije kroz dostupne programe podrške za IPA zemlje, i to: tri transnacionalna programa (Jadransko-jonski, Dunavski i Mediteranski program), dva trilateralna programa (Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora i Italija-Albanija-Crna Gora) i Erasmus + program. Manji broj projekata je finansirani od strane drugih međunarodnih donatora poput GIZ-a, UNDP-a, Regionalne kancelarije za saradnju mladih (RICO), GROUPE SOS Pulse, Omladinske mreže jugoistočne Evrope (SEEIN), Instituta Francais i francusko-njemačka kancelarije za mlade (OFAJ).

Kroz navedene projekte generisan je veliki broj aktivnosti podrške za razvoj inovativne zajednice u Crnoj Gori kroz aktivnosti izgradnje kapaciteta (meet up-ovi, obuke, mentorski programi, inkubacioni programi), unapređenja postojeće i razvoj nove infrastrukture za podršku stanarima i korisnicima (Fab Lab, CNC centar, crowdfunding studio, kancelarija za IPR, kabineti za robotiku i mehatroniku, unapređenje Biolab-a, unapređenje coworking prostora Code Hub Nikšić), aktivnosti umrežavanja (B2B i B2C susreti, studijske posjete, studijski boravci, učešće na konferencijama), direktna finansijska podrška, alternativno finansiranje (3+1 crowdfunding kampanja, povezivanje sa VC fondovima, investitorima i biznis anđelima).

4. PLAN RAZVOJA INFRASTRUKTURNIH SEGMENTATA (LABORATORIJA) U 2021.

4.1 Uvod

Infrastrukturni segmenti koji se nalaze u sklopu IPC Tehnopolis predstavljaju važan dio podrške konkurentnosti sektora MSP u Crnoj Gori i oni obuhvataju 3 cjeline: Laboratoriju za industrijski dizajn – Techlab Tehnopolis; Biotehnološku laboratoriju – Biolab Tehnopolis i Data centar. Opremanje navedenih segmenata je izvršeno uz podršku Evropske unije u okviru ugovora „Improvement of research and innovation related infrastructures that can be used in support for SMEs development“ – EuropeAid/140317/IH/SUP/ME, vrijednost opreme je 817,924.00 EUR. U narednom periodu će se završiti i biznis modeli za Biolab i Data centar koji će biti urađeni u saradnji sa ekspertima iz kompanije Expertise France koja je angažovana na projektu „Unapređenje poslovnog ambijenta i konkurentnosti privatnog sektora Crne Gore“ gdje je IPC Tehnopolis jedan od korisnika podrške. Dodatno, u sklopu podrške, eksterni eksperti će napraviti procjenu potreba zaposlenih u Laboratoriji za industrijski dizajn – Techlab Tehnopolis sa detaljnim planom i predlogom budžeta kako bi zaposleni ojačali svoje kapacitete a sve u cilju što većeg stepena iskorišćenosti novih tehnologija kako za pružanje podrške tako i za komercijalizaciju dijela aktivnosti. Kada je u pitanju puna održivost ovih segmenata procjene eksperata su da je za njeno postizanje potrebno od 3 do 5 godina pod uslovom da imamo potpuno obučeni i dovoljan broj zaposlenih, kao i funkcionalnu opremu. Do postizanja potpune održivosti neophodna nam je institucionalna podrška.

4.2 Laboratorija za industrijski dizajn TechLab Tehnopolis

Laboratorija za industrijski dizajn nudi pristup visokokvalitetnoj, savremenoj proizvodnoj opremi za brzu izradu prototipova i rezervnih dijelova, kao i 3D modelovanje i 3D skeniranje. Dodatno, u kasnijim fazama razvoja laboratorije, planiramo da pružamo i konsultantske usluge za izradu komplet projekta od ideje do realizacije kao i usluge edukacije svršenim srednjoškolicima, visokoškolicima ili drugim zainteresovanim klijentima kako bi povećali svoju konkurentnost na tržištu rada Crne Gore.

Želimo da u narednom četvorogodišnjem periodu postanemo centar koji će snažiti preduzetničku konkurentnost MSP sektora i startupova i mjesto u kojem će zainteresovani dolaziti do novih saznanja i mogućnosti da svoju početnu ideju usavrše i na kraju pretvore u funkcionalan prototip ili finalni proizvod. U skladu sa našim višegodišnjim planom a u zavisnosti od kapaciteta kako ljudskih tako i finansijskih, po fazama ćemo pružati sljedeće usluge:

1. *Usluge proizvodnje u malim serijama za potrebe klijenata;*
2. *Izrada prototipa prema zamislima klijenata;*
3. *Reverzibilni inženjering;*
4. *Usluge korišćenja mašina, opreme i prostora;*
5. *Pružanje usluga obuke klijenata o novim procesima, metodama, opremi itd, na opremi koju posjeduje TechLab;*
6. *Razvoj novog proizvoda prema ideji klijenata;*
7. *Razvoj novog proizvoda na osnovu sopstvenih zamisli i istraživanja tržišta. Kasnije bi se ovi novi proizvodi ponudili zainteresovanim klijentima da ih dalje proizvode;*
8. *Ispitivanje prototipa;*
9. *Trening iz robotike (robotska ruka).*

Naša Laboratorija za industrijski dizajn će se u 2021. godini staviti na raspolaganje svim inovativnim MSP, inovatorima, startupovima koji se nalaze u sistemu podrške IPC Tehnopolis, kao i akademskoj zajednici a sve u cilju uvođenja novih tehnologija i implementacije inovativnih rješenja pri razvoju novih proizvoda i poboljšanja postojećih. Opremljeni smo industrijskim 3D štampačima za metal i različite vrste termoplastika, CNC mašinama, 3D skenerom, aparatima za zavarivanje različitih vrsta metala i legura, CAM/CAD licenciranim softverima i robotskom rukom.

Dodatno u 2021. godini planiramo da pružamo usluge 3D štampe (metal, plastika) i 3D skeniranja, a u planu je i pružanje usluga na CNC mašinama (strug, glodalica), dizajn proizvoda i reverzibilni inženjering uz angažovanje eksternih eksperata.

Kako bi sproveli planiranje aktivnosti u 2021. godini ćemo raditi na jačanju kapaciteta zaposlenih u laboratoriji a prema planu koji će biti gotov do kraja marta 2021. godine od strane eksperta kog je angažovala kompanija Expertise France a koji će uraditi preciznu procjenu kapaciteta zaposlenih i predložiti konkretne obuke i programe koji se moraju sprovesti kako bi radili u punom kapacitetu i ostvarivali svoju misiju.

4.3 Biotehnoška laboratorija Biolab Tehnopolis

Biotehnoška laboratorija, Biolab Tehnopolis je otvorena u cilju pružanja podrške poljoprivrednim proizvođačima i razvoju poljoprivrede, kako kroz pružanje sopstvenih usluga, tako i kroz uvezivanje akademskog i biznis sektora. Dodatno, podstićemo transfer znanja i inovacija, kako bi došli do kreiranja novih, kao i poboljšanja kvaliteta postojećih proizvoda.

Biotehnoška laboratorija, Biolab Tehnopolis se nalazi u IPC Tehnopolis i opremljena je sa tri visoko sofisticirana uređaja:

- *tečni hromatograf sa masenom spektrometrijom (HPLC LC/MS Agilent Technologies 1260 HPLC/ Ultivo MS),*
- *q16 Real Time PCR i*
- *Bruker-ov S1 Titan 800 XRF analizator.*

Pored navedenih uređaja, laboratorija posjeduje aams – Salvarani opremu za ispitivanje tehničke ispravnosti atomizera i traktorskih prskalica. Takođe, laboratorija ima na raspolaganju i resurse FILA inovativne laboratorije (obezbijedene kroz FILA – Jačanje i unaprijeđenje prekogranične mreže za inovaciju kroz laboratorije za fertilizaciju i inovaciju u agro-hrani u cilju jačanja veze između istraživanja i malih i srednjih preduzeća projekat, finansiran sredstvima Evropske unije kroz program Interreg IPA CBC Italija-Albanija-Crna Gora), u vidu automatizovanog drona za agrokulturu (Parrot Bluegrass).

U ovoj godini je planiran nastavak daljeg osposobljavanja i usavršavanja kadra za rad na različitim uređajima i vrstama analiza kako bi od sredine 2021. godine ponudili sljedeće usluge, kako kroz podršku tako i komercijalno:

1.

Analiza zemljišta

2.

Ispitivanja tehničke ispravnosti atomizera i traktorskih prskalica;

3.

Praćenje vegetacionog ciklusa dronom Parrot Bluegrass

4.

Kontrolu mikrobiološke ispravnosti proizvoda PCR metodom

5.

Kontrolu prisustva antibiotika u mlijeku LC-MS/MS metodom na tečnom hromatografu sa masenom spektrometrijom

Ove aktivnosti podrazumijevaju obuku kadra kako u institucijama koje se nalaze u Crnoj Gori tako i u institucijama iz regiona. Dodatno, ove godine ćemo pokrenuti i proces uvođenja standarda kao pretpostavku za početak procesa akreditacije određenih metoda kako bi i time stekli povjerenje naših budućih klijenata ali i države koja treba da nas prepozna kao relevantnog partnera i koja bi trebala da nas uvrsti u sistem podrške koju pruža ostalim laboratorijama koje rade u sistemu države. Takođe u prvim mjesecima 2021. godine definišaćemo i biznis model laboratorije koji razvijamo sa ekspertima kompanije Expertise France.

4.4 Data centar Tehnopolis

Data centar IPC Tehnopolis je uspostavljen u cilju davanja podrške razvoju start-up kompanija u Crnoj Gori kao i sa ciljem ukupne digitalizacije poslovanja mikro, malih i srednjih preduzeća. Pored podrške, Data centar će pružati i komercijalne usluge kako bi osigurao svoju održivost u narednom periodu.

Početakom 2021. godine planiramo da dostignemo punu operativnost Data centra, te očekujemo da ćemo u drugom kvartalu biti u mogućnosti da pružimo konkretnu podršku i komercijalne usluge. Takođe, u saradnji sa nadležnim osobama iz Ministarstva ekonomskog razvoja razmatramo mogućnosti dobijanja podrške za kreiranje E-commerce centra.

Za sada su uz pomoć eksperta iz kompanije Expertise France prepoznate sljedeće moguće komercijalne usluge Data centra:

	SMALL	MEDIUM	LARGE	XLARGE
Web Hosting	10 GB storage	20 GB storage	40 GB storage	80 GB storage
	1 GB database	2 GB database	4 GB database	8 GB database
	Daily backups	Daily backups	Daily backups	Daily backups
	Traffic TBD	Traffic TBD	Traffic TBD	Traffic TBD
Mail Hosting	1 mailbox	5 mailboxes	20 mailboxes	100 mailboxes
	Unlimited aliases	Unlimited aliases	Unlimited aliases	Unlimited aliases
	1 GB storage	1 GB / box	1 GB / box	1 GB / box
Groupware	1 users	5 users	20 users	100 users
	10 GB	50 GB	200 GB	1 TB
Invoicing/CRM	1 users	5 users	20 users	100 users
Bare metal*	n / a	n / a	n / a	n / a
Housing**	n / a	n / a	n / a	n / a

* Iznajmljivanje AI servera

** Iznajmljivanje fizičkog prostora za servere sa pratećim elementima

Kako bi unaprijedili sistem bezbjednosti Data centra, radićemo i na implementaciji standarda ISO 27001 - sistem menadžmenta bezbjednošću informacija.

**PROGRAM RADA INOVACIONO PREDUZETNIČKOG CENTRA
TEHNOPOLIS SA FINANSIJSKIM PLANOM ZA 2021. GODINU**

5. INDIKATORI POSLOVANJA IPC TEHNOPOLIS ZA 2021. GODINU

<i>Broj programa podrške</i>		5	
<i>Broj polaznika programa podrške</i>		100	
<i>Broj aplikacija kojima je pružen određeni vid podrške</i>		20	
<i>Broj mentorskih sesija za stanare i polaznike programa podrške</i>		30	
<i>Broj partnerskih organizacija uključenih u aktivnosti i programe podrške</i>		10	
<i>Broj razvijenih novih koncepata/proizvoda/usluga stanara BI i polaznika programa</i>		5	
<i>Procjena uloženih finansijskih sredstava u aktivnosti i programe podrške (direktna i in-kind finansijska podrške)</i>		50 000	
<i>Iznos realizovanih sredstava međunarodnih donatora</i>		1 000 000.00	
<i>Broj realizovanih strateških dokumenata (strategije, studije, izvještaji, itd)</i>		10	
<i>Broj međunarodnih partnera</i>		50	
<i>Broj unaprijeđenih ili novorazvijenih infrastrukturnih segmenata</i>		3	
<i>Broj podržanih inovatora</i>		2	
<i>Broj podržanih poljoprivrednih proizvođača</i>		70	
<i>Broj događaja</i>		96	
<i>Događaji pojedinačno</i>	<i>Mentorske sesije</i>	38	
	<i>Treninzi</i>	18	
	<i>Meet-upovi</i>	16	
	<i>Radionice</i>	5	
	<i>Press konferencije</i>	4	
	<i>Međunarodne konferencije</i>	2	
	<i>Hakatoni</i>	2	
	<i>Prezentacije inovativnih biznis ideja</i>	2	
	<i>Konsultativni sastanci</i>	2	
	<i>Promotivni događaji</i>	2	
	<i>Info dani</i>	1	
	<i>B2B susreti</i>	1	
	<i>Sastanci partnera</i>	1	
	<i>Panel diskusije</i>	1	
<i>Kamp za mlade</i>	1		
<i>Procenat pokriva troškova od strane IPC Tehnopolis</i>		91.8%	
<i>Procenat pokriva troškova iz budžeta</i>		8.2%	

Plan aktivnosti za prvih šest mjeseci 2021. godine

2021.	Dan	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun
I nedjelja	Pon		1	1			
	Uto		2	2			1 INNOVA NET: Dvodnevni trening - kreiranje webinar
	Sri		3	3			2 INNOVA NET: Dvodnevni trening - kreiranje webinar
	Čet		4	4	1		3
	Pet	1	5	5	5	2	
Vikend		2	6	6	3	1	5
		3	7	7	4	2	6
II nedjelja	Pon	4	8	8	5 CROWN: dvodnevni trening - analiza tržišta	3	7 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj biznis modela
	Uto	5	9	9	6 CROWN: dvodnevni trening - analiza tržišta	4 CROWN: dvodnevni trening - prava intelektualne svojine	8 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj biznis modela
	Sri	6	10	10	7	5 CROWN: dvodnevni trening - prava intelektualne svojine	9 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište
	Čet	7	11	11	8 PROMOCIJA FAB LABA: Dan otvorenih vrata	6	10 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište
	Pet	8	12	12	9 Press: mogućnosti BioLab i predstavljanje izvještaja za GreenCBC	7	11 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje
Vikend		9	13	13	10	8	12 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje
		10	14	14	11	9	13
III nedjelja	Pon	11	15	15	12	10	14 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualne svojine
	Uto	12	16	16	13	11 SKEYE: Radionica - Pametni i održivi sistemi avio transporta	15 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualne svojine
	Sri	13	17	17	14	12	16 Boostme up: mentorske sesije - Finansiranje
	Čet	14	18	18 2CODE: promocija mreže mentora	15 BOOSTMEUP: info dan/webinar	13 CROWN: dvodnevni trening razvoj softvera	17 Boostme up: mentorske sesije - Finansiranje
	Pet	15	19	19	16	14 CROWN: dvodnevni trening razvoj softvera	18 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch
Vikend		16	20	20	17	15	19 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch
		17	21	21	18	16	20
IV nedjelja	Pon	18	22	22	19 2CODE: Fucked up night - Đuro Stojanović i Blažo Crvenica - Budo Finder	17 VIRAL: HAKATON - pametna poljoprivreda	21 2CODE: Fucked up night
	Uto	19	23 DEMO DAN: RISE	23 2CODE ON MEET UP	20	18 VIRAL: HAKATON - pametna poljoprivreda	22
	Sri	20	24	24	21 CROWN: dvodnevni trening - finansije	19 2CODE ON MEET UP: VIRAL: HAKATON - pametna poljoprivreda	23
	Čet	21	25	25 Press konferencija: podrška THP razvoju strategije IT Klastera	22 CROWN: dvodnevni trening - finansije	20	24 BLUEAIR: Press konferencija
	Pet	22	26	26	23	21	25
Vikend		23	27	27	24	22	26
		24	28	28	25	23	27
V nedjelja	Pon	25		29 CROWN: dvodnevni trening - razvoj i validacija biznis ideje	26	24 CROWN: dvodnevni trening - pitch	28
	Uto	26		30 CROWN: dvodnevni trening - razvoj i validacija biznis ideje	27 CROWN: dvodnevni trening - techlab, razvoj proizvoda	25 CROWN: dvodnevni trening - pitch	29 2CODE: Fucked up night
	Sri	27 2CODE ON MEET UP - 3D štampa i važnost FAB Labova kao platforme za podršku		31 2CODE: Fucked up night - Darko Ivanović	28 CROWN: dvodnevni trening - techlab, razvoj proizvoda	26 BOOSTMEUP: bootcamp radionice, meetup-ovi, key note predavanja i mentorske sesije	
	Čet	28 Dodjela sertifikata			29	27 BOOSTMEUP: bootcamp radionice, meetup-ovi, key note predavanja i mentorske sesije	
	Pet	29 Dodjela sertifikata			30	28 BOOSTMEUP: bootcamp radionice, meetup-ovi, key note predavanja i mentorske sesije	

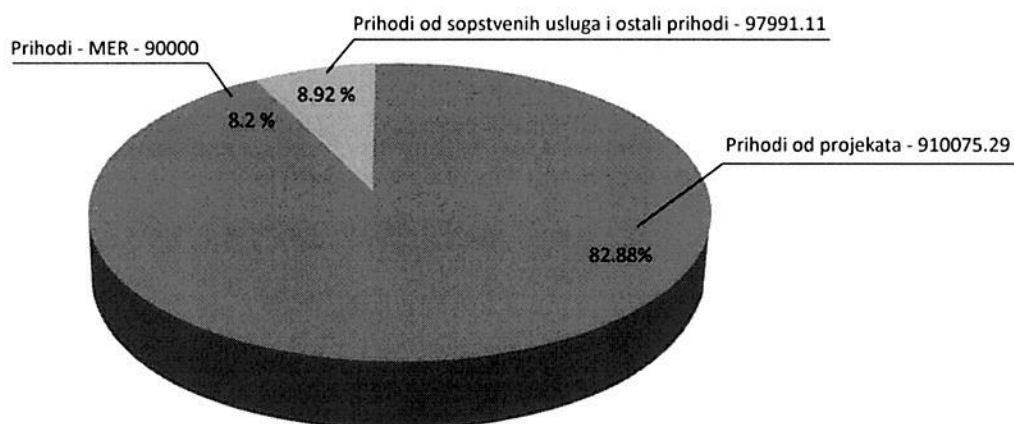
Plan aktivnosti za drugin sest mjeseci 2021. godine

2021.	Dan	Jul	Avugust	Septembar	Oktoabar	Novembar	Decembar
I nedjelja	Pon					1	
	Uto					2 RISE: Meetup	
	Sri			1 BIOTOURS: Kamp za mlade - Researcher for a day		3	1 RISE: Mentorske sesije - finansijski menadžment
	Čet	1 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj biznis model		2 BIOTOURS: Kamp za mlade - Researcher for a day		4	2 RISE: Mentorske sesije - finansijski menadžment
	Pet	2 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj biznis model		3 BIOTOURS: Kamp za mlade - Researcher for a day	1 GREENCBC: B2B i trening u oblasti zelene bioekonomije	5	3 RISE: Mentorske sesije - finansijski menadžment
Vikend		3		4 BIOTOURS: Kamp za mlade - Researcher for a day	2	6	4 RISE: Mentorske sesije - analiza tržišta i validacija ideje
		4	1	5 BIOTOURS: Kamp za mlade - Researcher for a day	3	7	5
II nedjelja	Pon	5 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište	2	6 BIOTOURS: Kamp za mlade - Researcher for a day	4 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj biznis modela	8	6 CROWN: Trening za zaposlene u kancelariji za transfer tehnologija
	Uto	6 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište	3	7 BIOTOURS: Kamp za mlade - Researcher for a day	5 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj biznis modela	9	7 CROWN: Trening za zaposlene u kancelariji za transfer tehnologija
	Sri	7 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje	4	8 BIOTOURS: Kamp za mlade - Researcher for a day	6 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište	10 INNOVA NET: Sastanak partnera	8 CROWN: Trening za zaposlene u kancelariji za transfer tehnologija
	Čet	8 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje	5	9 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj biznis modela	7 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište	11	9 CROWN: Trening za zaposlene u kancelariji za transfer tehnologija
	Pet	9 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualne svojine	6	10 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj biznis modela	8 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje	12 RISE: Trening - Socijalno preduzetništvo	10 CROWN: Trening za zaposlene u kancelariji za transfer tehnologija
Vikend		10 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualne svojine	7	11	9 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje	13	11 RISE: Socijalno preduzetništvo
		11	8	12	10	14	12 RISE: Socijalno preduzetništvo
III nedjelja	Pon	12	9	13 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište	11 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualn svojine	15 RISE: Trening - analiza tržišta i validacija ideje	13 RISE: Mentorske sesije - razvoj biznis ideje i biznis modela
	Uto	13	10	14 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište	12 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualn svojine	16 RISE: Trening - analiza tržišta i validacija ideje	14 CROWN: Prekogranični trening trenera - TT i prava intelektualne svojine
	Sri	14	11	15 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje	13 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Finansiranje	17 RISE: Trening - finansijski menadžment	15 CROWN: Prekogranični trening trenera - TT i prava intelektualne svojine
	Čet	15 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Finansiranje	12	16 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje	14 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Finansiranje	18 2CODE: Fucked up night	16 CROWN: Prekogranični trening trenera - TT i prava intelektualne svojine
	Pet	16 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Finansiranje	13	17 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualne svojine	15 2CODE: Fucked up night	19 BOOSTMEUP: Montenegro pitching competition	17 CROWN: Prekogranični trening trenera - TT i prava intelektualne svojine
Vikend		17	14	18 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualne svojine	16	20	18 RISE: Mentorske sesije - analiza tržišta i validacija ideje
		18	15	19	17	21	19
IV nedjelja	Pon	19 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch	16 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište	20 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Finansiranje	18 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch	22 RISE: Trening - Razvoj biznis ideje i biznis modela	20 RISE: Mentorske sesije - analiza tržišta i validacija idejene
	Uto	20 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch	17 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Marketing i tržište	21 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Finansiranje	19 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch	23 RISE: Trening - Razvoj biznis ideje i biznis modela	21 RISE: Mentorske sesije - razvoj biznis ideje i biznis modela
	Sri	21	18 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje	22 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch	20 AWESOME: Panel diskusija/ radionica-Energetska efikasnost u građevinarstvu	24 RISE: Trening - pitching	22 RISE: Socijalno preduzetništvo
	Čet	22	19 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Razvoj tehnologije i prototipiranje	23 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch	21	25	23 RISE: Socijalno preduzetništvo
	Pet	23	20 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualne svojine	24 2CODE ON MEET UP	22 2CODE ON MEET UP	26	24
Vikend		24	21 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Prava intelektualne svojine	25 Danube Peer Chains: Trening za LSO i BSO-Danube diamond methodology	23	27	25
		25	22	26	24	28	26
V nedjelja	Pon	26	23 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Finansiranje	27	25 SKEYE: Konferencija - Pametni i održivi sistemi avio transporta	29 RISE: One to One sastanci	27
	Uto	27	24 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Finansiranje	28 2CODE: Cross border Coworking Conference	26 RISE: One to One sastanci	30 RISE: One to One sastanci	28
	Sri	28	25 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch	29 2CODE: Cross border Coworking Conference	27 RISE: One to One sastanci		29
	Čet	29	26 BOOSTMEUP: mentorske sesije - Pitch	30 2CODE: Cross border Coworking Conference	28		30
	Pet	30	27		29 Innova net: press - najava konkretnih aktivnosti koje će sprovesti TechLab		31

Finansijski plan za 2021. godinu

Plan je sačinjen u odnosu na zvaničnu informaciju da je za IPC Tehnopolis u Zakonu o budžetu za 2021. godinu od strane Ministarstva ekonomskog razvoja opredijeljen iznos od **90,000.00 €**, te da pandemija COVID 19 neće značajnije uticati na poslovanje IPC Tehnopolis kako sa aspekta redovnog poslovanja, tako i sa aspekta implementacije projektnih aktivnosti. Najznačajniji prihod kao i prethodnih godina odnosi se na prihode od projektnih aktivnosti koji su planirani u iznosu od **910,075.29 €**. Dodatni prihodi koje IPC Tehnopolis obezbeđuje od sopstvenih usluga i inicijativa iznose **97,991.11 €**.

Grafički prikazano učešće vrsta prihoda u ukupnim prihodima izgleda ovako:

U narednoj tabeli dat je pregled planiranih opštih i zajedničkih troškova IPC Tehnopolis koji su nužni za bažično funkcionisanje IPC Tehnopolis (zarade zaposlenih, upravljanje, redovno održavanje objekta i opreme, snabdijevanje električnom energijom, vidljivost IPC Tehnopolis, zakonske obaveze osiguranja, zaštite na radu, servisiranja opreme...).

VRSTA TROŠKA	IZNOS (€)
<i>Troškovi zarada zaposlenih i naknada zarada</i>	278,000.00
<i>Troškovi bruto naknada članovima OD</i>	19,424.00
<i>Troškovi konsultantskih usluga</i>	3,000.00
<i>Troškovi službenih putovanja</i>	6,000.00
<i>Troškovi osiguranja zaposlenih</i>	1,200.00
<i>Troškovi sredstava za higijenu i čišćenje</i>	2,500.00
<i>Troškovi kancelarijskog materijala</i>	2,000.00
<i>Troškovi telekomunikacionih usluga</i>	10,000.00
<i>Troškovi električne energije</i>	20,000.00
<i>Troškovi goriva</i>	6,000.00
<i>Troškovi vodovoda i komunalnih usluga</i>	2,200.00
<i>Nabavka robe - kafeterija</i>	5,000.00
<i>Troškovi održavanja objekta i opreme</i>	18,155.00
<i>Troškovi održavanja i registracije vozila</i>	2,500.00
<i>Troškovi sitnog i potrošnog materijala</i>	3,000.00
<i>Troškovi izrade i štampe promotivnog materijala</i>	2,000.00
<i>Troškovi oglašavanja i marketinga</i>	2,000.00

VRSTA TROŠKA	IZNOS (€)
<i>Troškovi revizije projekta Doma revolucije</i>	2,200.00
<i>Troškovi zaštite na radu</i>	2,000.00
<i>Troškovi uvođenja ISO standarda</i>	8,537.00
<i>Troškovi provizija</i>	3,000.00
<i>Troškovi PTT usluga i taksi</i>	1,000.00
<i>Troškovi kamata po overdraft kreditu</i>	10,000.00
<i>Troškovi članarina i kotizacija</i>	1,000.00
<i>Troškovi reprezentacije</i>	3,000.00
<i>Ostali nepredviđeni troškovi</i>	5,000.00
UKUPNO	418,716.00

U nastavku je obrazloženje najznačajnijih troškova u ovoj grupi troškova.

Troškovi zarada i naknada zarada odnose se na ukupne troškove koje poslodavac izdvaja za zarade i naknade zarada za 25 zaposlenih za prosječan broj sati (176 h) obračunate na osnovu važećeg Pravilnika o zaradama i naknadama zarada, kao i naknada za korisnike Programa o podsticanju zapošljavanja mladih visokoškolaca od strane Opštine Nikšić koji je na snazi do 15.06.2021. godine. Troškovi zarada čine 66.30 % ukupno planiranih troškova.

Troškovi bruto naknada članovima Odbora direktora odnose se na ukupan trošak naknada za tri člana Odbora direktora do 01.07, odnosno pet članova Odbora direktora nakon 01.07. pod pretpostavkom da će svi imenovani članovi Odbora direktora novog saziva imati pravo na naknadu u iznosu definisanom u prethodnoj Odluci Vlade Crne Gore.

Troškovi komunikacionih usluga odnose se na troškove fiksne, mobilne telefonije, troškove interneta kao i troškove on line Zoom platforme uspostavljene usled potrebe za organizacijom niza zahtjevnih događaja i webinar na on line način.

Troškovi električne energije, planirani iskustveno uz odgovarajuće uvećanje usled početka rada novih segmenata prije svega TechLab-a a potom i BioLab-a i Data centra.

Troškovi održavanja objekta i opreme odnose se na troškove zakonom propisanih servisa kao i troškove održavanja koji opremu održavaju funkcionalnom (servis lifta, deratizacija i dezinsekcija, tehnička zaštita, servis PP aparata, servis sistema za dojavu požara, servis agregata, servis klima, servis UPS Sistema, sistem slabe struje, jarboli, krečenje objekta...)

Troškovi uvođenja ISO standarda, predstavljaju troškove angažovanja konsultanta za uvođenje standarda kvaliteta i samim tim unapređenje poslovanja. Odnosne troškove njih 8,000.00 € osim troškova poreza u iznosu od 537.00 €, obezbijedili smo kroz projekat sa EBRD, što se vidi u tabeli prihoda.

Troškovi kamata, odnose se na planirane troškove kamata po osnovu trošenja sredstava za projektne aktivnosti iz overdraft kredita.

Planom je projektovano pokrivanje troškova iz sledećih redovnih izvora finansiranja:

VRSTA PRIHODA	IZNOS (€)
<i>Budžet - Ministarstvo ekonomskog razvoja</i>	90,000.00
<i>Prihodi od zakupa - kancelarije stanara</i>	23,000.00
<i>Prihodi od zakupa sala</i>	4,959.00
<i>Prihod od kafeterije</i>	11,000.00
<i>Prihodi od organizacije događaja</i>	3,000.00
<i>Prihodi od usluga</i>	10,000.00
<i>EBRD</i>	8,000.00
<i>Agrobudžet</i>	29,835.31
<i>Refundacije trudničko / porodiljsko</i>	4,596.80
<i>Opština Nikšić - program</i>	3,600.00
UKUPNO	187,991.11

Nedostajuća sredstva za redovno poslovanje u iznosu od 230,724.89 € odnose se na pokrivanje troškova zarada i naknada zarada za zaposlene i biće obezbeđeni iz međunarodnih i nacionalnih projekata koje sprovodi IPC Tehnopolis i to u sledećim iznosima:

<i>Međunarodni projekti</i>	219,059.89
<i>Nacionalni projekti</i>	11,665.00

FINANSIRANJE PROJEKTNIH AKTIVNOSTI

Dinamičkim planom implementacije projektnih aktivnosti i realizacije ugovorenih budžeta za EU projekte koje sprovodi IPC Tehnopolis predviđene su sledeće kategorije troškova i ulaganja:

PROJEKTNE AKTIVNOSTI	
<i>Troškovi zarada</i>	257,717.50
<i>Kancelarijski i administrativni troškovi</i>	34,049.90
<i>Troškovi službenih putovanja</i>	73,773.66
<i>Troškovi eksternih eksperata</i>	322,835.76
<i>Ulaganja u opremu</i>	382,300.00
Ukupno	1,070,676.82

U odnosu na navedene planirane troškove i ulaganja u iznosu od 1,070,676.82, 85% odnosno **910,075.29 €** je prihod IPC Tehnopolis ostvaren kroz grantove EU, dok se 15% odnosi na troškove kofinansiranja i predstavljaju doprinos IPC Tehnopolis u realizaciji EU projekata. Iznos troškova kofinansiranja EU projekata u 2021. godini iznosi 160,601.52 €. Nedostajuća sredstva odnosno sredstva koja je nužno obezbeđiti u ovom segmentu poslovanja za kofinansiranje za 2021. godinu za ugovorene projekte iznose **52,823.70 €**.

Navedena sredstva su preduslov za ostvarenje prihoda u ovom iznosu i pretpostavka za poštovanje međunarodnim ugovorima preuzetih obaveza, kao i održavanje kontinuiteta održavanja IPC Tehnopolis na listi respektabilnih i pouzdanih partnera. (Predfinansiranje sredstava u iznosu koji se refundira, obezbeđeno je iz overdraft kredita kod komercijalne banke uz garanciju Vlade Crne Gore).

Projektne aktivnosti IPC Tehnopolis nalaze se u prethodno prikazanom planu aktivnosti, dok se nabavka opreme odnosi na nadgradnju opreme za BioLab Tehnopolis kroz projekat GreenCBC u planiranom iznosu od 150,000.00 €; nabavku opreme za Fab Lab u iznosu od 40,000.00 € kroz projekat 2CODE; opremanje kancelarije za transfer tehnologija u iznosu od 18,600.00 € kroz projekat CROWN; nadgradnju opreme za Tech Lab u iznosu od 145,000.00 € kroz projekat iNnovaNet; IT opreme u iznosu od 28,700.00 € kroz projekte AweSome, Biotours i iNnovaNet.

Troškovi zarada koje je IPC Tehnopolis obezbijedio iz EU sredstava za angažovanje na projektnim aktivnostima iznose 257,717.50 €. Navedena sredstva IPC Tehnopolis u 85% iznosu koristi za pokrivanje troškova svih zaposlenih. Dakle, ovdje nije riječ o dodatnim troškovima i angažovanju novih zaposlenih, već pokrivanju zarada svih zaposlenih kroz resurse koje IPC Tehnopolis obezbjeđuje kroz projektna sredstva.

Dodatno u završnoj, administrativnoj fazi je i potpisivanje Ugovora o predakceleraciji za drugu fazu predakceleracijskog programa BoostMeUp gdje je predviđen grant od strane Ministarstva ekonomskog razvoja u iznosu od 70,000.00 €.

FINANSIRANJE RAZVOJA USLUGA I INFRASTRUKTURNIH KAPACITETA

Pored redovnog i projektnog poslovanja, a kako bi IPC Tehnopolis održao kontinuitet dobre prakse održavanja kvalitetnih obuka za unapređenje preduzetničkih kapaciteta, te kako bi učinili svrsishodnim ulaganje EU u opremanje 3 laboratorije, započeli valorizaciju i opravdali ukazano povjerenje, IPC Tehnopolis u 2021. godini nužno mora uložiti dodatne napore za obezbjeđenje dodatnih sredstava u iznosu od **62,000.00 €** i to za:

- organizaciju obuka koje su jedan od ključnih faktora razvoja preduzetničke kulture, unapređenja postojećih biznisa i osnivanja novih (14 obuka) - 30,000.00 €;
- obezbjeđenje neophodnih elemenata i potrošnog materijala za stavljanje u upotrebu i obezbjeđenje funkcionalnosti opreme u laboratorijama TechLab, BioLab i Data centar - 25,000.00 €;
- obezbjeđenje edukativnih programa i obuka za zaposlene u navedenim laboratorijama u cilju valorizacije opreme - 7,000.00 €.

DODATNE NAPOMENE OD ZNAČAJA ZA RAZVOJ USLUGA STANARIMA BIZNIS INKUBATORA I ULAGANJE U INFRASTRUKTURNE KAPACITETE

Biznis inkubator - Podrška razvoju ideja stanara biznis inkubatora u prethodnom periodu oslanjala se isključivo na interne kapacitete i uključivanje u projektne aktivnosti IPC Tehnopolis. U cilju daljeg i kvalitetnijeg razvoja ovog najznačajnijeg segmenta IPC Tehnopolis neophodno je obezbijediti podršku u iznosu od **50,000.00 €**, za troškove eksterne ekspertize lica i kompanija, za prepoznate potrebe stanara u dijelu razvoja njihovih ideja i to u oblastima: analiza tržišta, razvoj proizvoda i Brenda, zaštita intelektualne svojine, razvoj tehnologija kao i za troškove podrške u nabavci materijala i izrade prototipa u laboratorijama IPC Tehnopolis. Dodatno, izuzetno bi bila značajna i finansijska podrška IPC Tehnopolis stanarima biznis inkubatora a koja bi se ogledala u kreiranju SEED fonda za koji je u početnoj fazi potrebno obezbijediti **50,000.00 €**.

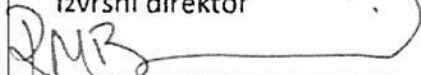
Dodatni prostor za potrebe smještanja i rada na dodatnoj opremi koja će biti nabavljena u 2021. godini je još jedan dodatni izazov za rad IPC Tehnopolis. Naime prostorni kapaciteti IPC Tehnopolis su ograničeni i u potpunosti iskorišćeni, te je potrebno rentirati odnosno izgraditi dodatni prostor od 100 m². Na godišnjem nivou rentiranje prostora u objektu u blizini IPC Tehnopolis, iznosi **6,000.00 €**, dok je za potrebe gradnje objekta potrebno obezbijediti sredstva u iznosu od cca **65,000.00 €**.

Dom revolucije - Ugovorom o davanju na korišćenje poslovnog prostora u objektu Doma revolucije, koji je zaključen 06. aprila 2020. godine, Ministarstvu nauke je predat na korišćenje poslovni prostor u objektu broj 1, posebni dio 5, površine 828m². Navedenim Ugovorom poslovni prostor je ustupljen na korišćenje Inovaciono preduzetničkom centru "Tehnopolis". Shodno izdatim urbanističko tehničkim uslovima izrađeno je idejno rješenje rekonstrukcije poslovnog prostora PD5 na koje je Glavni gradski arhitekta izdao saglasnost. Po dobijenoj saglasnosti izrađen je glavni projekat i izvršena revizija glavnog projekta rekonstrukcije poslovnog prostora PD5 u suterenu objekta 1 Doma revolucije. Predračunska vrijednost ulaganja u objekat koji bi značio proširenje kapaciteta IPC Tehnopolis iznosi **691,304.96 €**.

Zaključak:

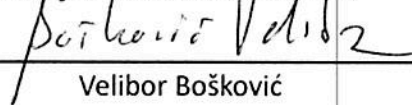
Plan rada IPC Tehnopolis sačinjen je u skladu sa zvaničnom informacijom o opredijeljenim sredstvima od strane Ministarstva ekonomskog razvoja u iznosu od 90,000.00 € odnosno svega 8% u odnosu na ukupne prihode. Međutim, u skladu sa svim informacija navedenim u programu rada, proističe jasan zaključak da su ta sredstva nedovoljna za dalji razvoj IPC Tehnopolis, kako sa aspekta pružanja podrške stanarima, organizacije edukativnih programa, razvoja i valorizacije infrastrukturnih segmenata, ispunjavanja preuzetih obaveza iz međunarodnih ugovora, implementacije projektnih aktivnosti. Dodatno, napominjemo da usled ispitnog postupka koji se vodi kod Agencije za zaštitu konkurencije, IPC Tehnopolis za 2021. godinu nije dobijao sredstva putem privremenog finansiranja, te je likvidnost Društva dovedena u pitanje.

Izvršni direktor

Ratko Bataković

Predsjednik Odbora direktora

Velibor Bošković